

EDUKACYJNE FORUM KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

MULTIMEDIALNY KATALOG ZAWODÓW

ZAWÓD: TECHNIK POŻARNICTWA

Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Priorytet III Wysoka jakość systemu oświaty
Działanie 3.4 Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie
Poddziałanie 3.4.3 Upowszechnianie uczenia się przez całe życie

Sprawdź
swoją wiedzę

Wywiad
posłuchaj,
przeczytaj, zobacz

TECHNIK POŻARNICTWA

CZYM ZAJMUJE SIĘ **TECHNIK POŻARNICTWA**?

ZADANIA ZAWODOWE:

- wykonywanie działań ratowniczych podczas pożarów, klęsk żywiołowych, wypadków komunikacyjnych,
- obsługa specjalistycznego sprzętu ratowniczo-gaśniczego,
- zarządzanie działaniami ratowniczymi: identyfikacja zagrożenia, dysponowanie siłami i środkami systemu ratowniczego, kierownictwo akcjami ewakuacyjnymi ludzi i mienia,
- organizowanie i monitorowanie przebiegu służby, identyfikacja zagrożeń oraz dysponowanie siłami i środkami systemu ratowniczego,
- wyznaczanie obciążenia ogniowego, dobieranie metod zabezpieczenia przeciwpożarowego różnych terenów, a także odpowiedniej taktyki ratowniczej oraz niezbędnego sprzętu do rodzaju występujących zagrożeń.

JAKA JEST SPECYFIKA ŚRODOWISKA PRACY TECHNIKA POŻARNICTWA?

Miejsce wykonywania pracy

Technik pożarnictwa wykonuje swoją pracę w różnych miejscach, w zależności od okoliczności zdarzenia – na wolnym powietrzu (pożary lasów, katastrofy komunikacyjne), w budynkach (pożary, ewakuacja ludzi) w skrajnie niebezpiecznych warunkach.

Charakter pracy

Pracuje w zespołach, gdzie ważne są współpraca i zrozumienie. Jest to zarówno praca umysłowa, jak i wyczerpująca praca fizyczna.

JAKA JEST SPECYFIKA ŚRODOWISKA PRACY TECHNIKA POŻARNICTWA?

Możliwości zatrudnienia

- jednostki straży pożarnej,
- ośrodki szkolenia pożarniczego i przeciwpożarowego,
- jednostki administracji państwowej,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- instytucje posiadające działy ochrony przeciwpożarowej.

Stanowiska pracy

- dowódca zastępu,
- strażak,
- dyspozytor,
- technik do spraw kwatermistrzowskich.

JAKA JEST SPECYFIKA ŚRODOWISKA PRACY TECHNIKA POŻARNICTWA?

Czas pracy

Praca dowódcy zastępu i dyspozytora jest pracą zmianową – 24 godziny pracy i 48 godzin wypoczynku (dzień pracy może przypadać na niedziele, święta oraz dni ustawowo wolne od pracy).

Czynniki zagrażające zdrowiu

Technik pożarnictwa wykonuje swoją pracę w skrajnie niebezpiecznych warunkach. Narażony jest na wysoką temperaturę (możliwość poparzeń), zatrucie dymem (narażenie na toksyczne produkty spalania, zawarte w dymie). Ponadto jest to ciężka praca obciążająca zarówno fizycznie, jak i psychicznie. Technicy pożarnictwa narażeni są także na upadki z wysokości. W miejscu wykonywania czynności ratowniczych istnieje często zagrożenie zawaleniem konstrukcji budynków i zagrożenie wybuchu, np. instalacji gazowych. Stres spowodowany odpowiedzialnością za zdrowie i życie ludzi, zwierząt i mienia, wywiera silny wpływ na zdrowie technika pożarnictwa.

JAKICH MASZYN I NARZĘDZI UŻYWA TECHNIK POŻARNICTWA?

Eksplozometr

Pirometr

Kalorymetr

Dygestorium

Termopara

Bosak

Drabina pożarnicza

Wóz strażacki

Tłumnica

Prądownica

Proszek gaśniczy

Eksplozometr

przyrząd do wykonywania pomiaru stopnia zagrożenia wybuchem gazu i par cieczy palnych.

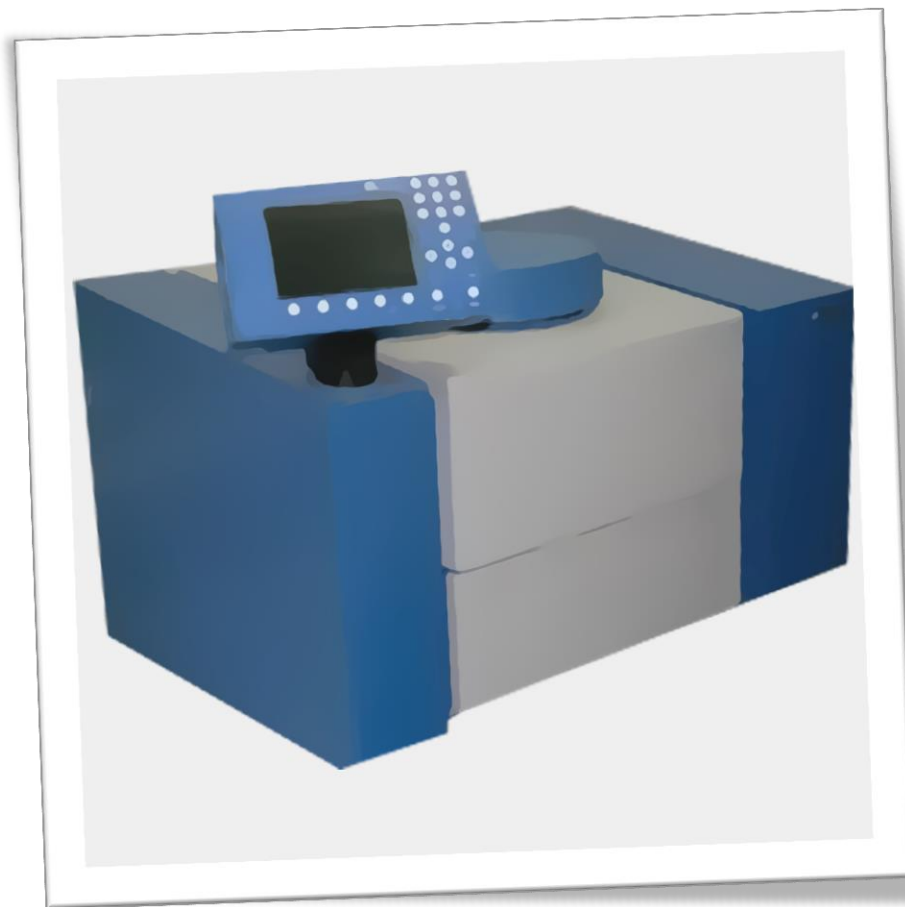
Pirometr

przyrząd do bezdotykowego pomiaru wysokiej temperatury.

Kalorymetr

przyrząd do pomiaru ilości ciepła wydzielonego lub pochłoniętego przez dane ciało w procesach fizycznych lub chemicznych.

Dygestorium

rodzaj wyciągu instalowanego w laboratoriach chemicznych w formie przeszklonej komory w kształcie dużej szafy.

Termopara

element obwodu elektrycznego, który wykorzystywany jest jako czujnik temperatury.

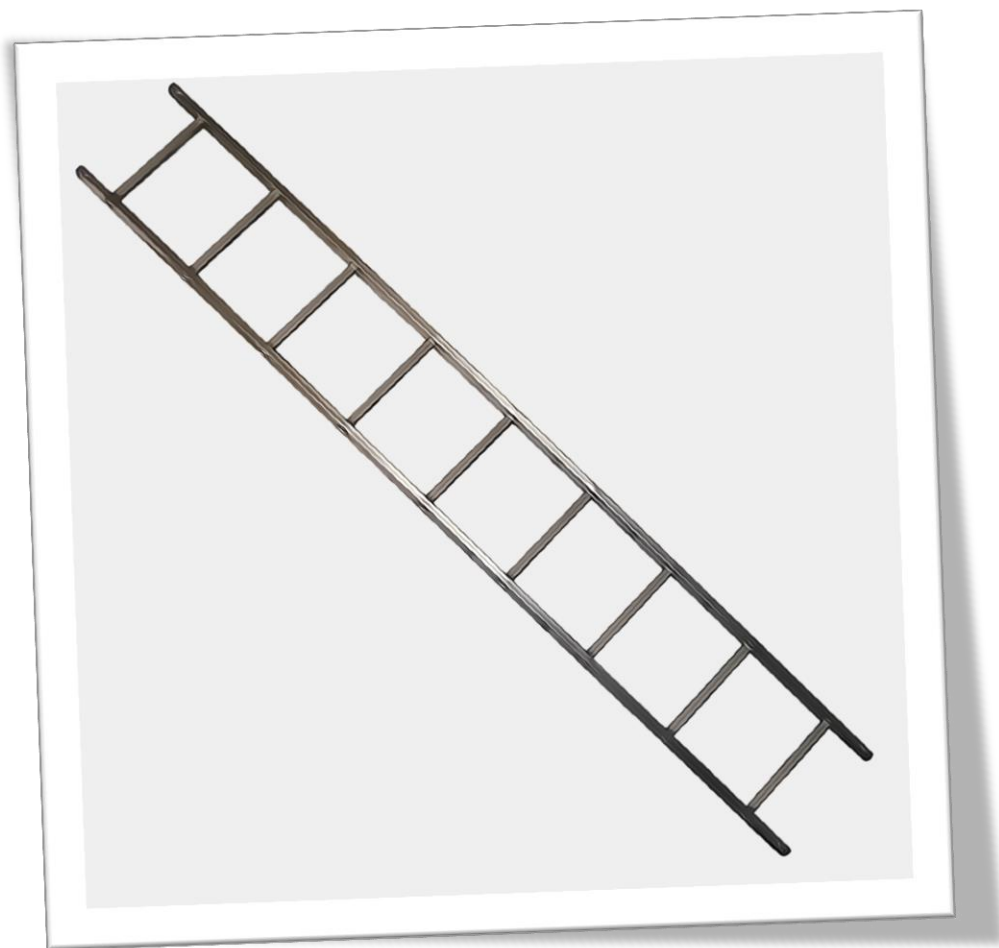
Bosak

narzędzie burzące, wykorzystywane podczas gaszenia pożaru.

Drabina pożarnicza

konstrukcja ułatwiająca strażakom wchodzenie na wysokości przy gaszeniu pożarów lub ewakuacji ludzi.

Wóz strażacki

specjalnie oznakowany i przygotowany pojazd przeznaczony do udziału w akcjach ratowniczo-gaśniczych.

Tłumnica

sprzęt gaśniczy przeznaczony do gaszenia iskier i żaru, przenoszonych przez wiatr.

Prądownica

zakończenie linii gaśniczej, służące do formowania prądu cieczy.

Proszek gaśniczy

drobno zmielona, niepalna substancja, wykorzystywana do gaszenia pożarów. Izoluje płonący element od tlenu.

JAKIE PREDYSPOZYCJE POWINIEN POSIADAĆ TECHNIK POŻARNICTWA?

W tym zawodzie konieczną umiejętnością jest szybkie podejmowanie trafnych decyzji, w skrajnie niebezpiecznych sytuacjach. Jest to praca zespołowa, liczy się więc umiejętność pracy w grupie i zdolność jasnego formułowania komunikatów. Technik pożarnictwa bierze odpowiedzialność za zdrowie i życie ludzi, a także ich dobytek, konieczna jest zatem odporność psychiczna. Akcje ratownicze często trwają wiele godzin, a nawet dni, technik pożarnictwa musi więc wykazywać się wytrzymałością na długotrwały wysiłek fizyczny, pracę w ograniczonej przestrzeni lub na wysokości.

Cechami niezbędnymi w tym zawodzie są:

- odwaga,
- wytrwałość,
- odporność na stres,
- podzielność uwagi,
- umiejętność kierowania zespołem,
- empatia,
- chęć pomagania innym,
- szybkość i sprawność podejmowania decyzji,
- chęć doskonalenia się i poszerzania wiedzy.

JAKIE WARUNKI FIZYCZNE SĄ NIEZBĘDNE W TYM ZAWODZIE?

- Zawód technika pożarnictwa wymaga bardzo wysokiej wytrzymałości i sprawności fizycznej. Technik pożarnictwa nie może mieć lęku przestrzeni ani wysokości, musi też odznaczać się silną budową ciała. Konieczne jest widzenie stereoskopowe (zdolność oceniania odległości) oraz koordynacja wzrokowo-ruchowa. Ze względu na konieczność sprawnego komunikowania się, wymagana jest zdolność ekspresji werbalnej.
- Przeciwwskazania zdrowotne: skłonność do alergii na środki chemiczne, zaburzenia sprawności kończyn górnych i dolnych, zaburzenia sprawności narządów zmysłów, problemy z rozróżnianiem barw, epilepsja, depresja, upośledzenie umysłowe.

INFORMACJE DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

- Ze względu na szereg wymagań dotyczących stanu zdrowia osoby, która chciałaby kształcić się w zawodzie technik pożarnictwa, nie ma możliwości kształcenia osób z niepełnosprawnością. Ostateczną decyzję podejmuje jednak lekarz medycyny pracy, który bierze pod uwagę stan zdrowia kandydata.

JAK ZOSTAĆ TECHNIKIEM POŻARNICTWA?

Kwalifikację można uzyskać na Kwalifikacyjnym Kursie Zawodowym.

JAKIE SĄ MOŻLIWOŚCI ROZWOJU W TYM ZAWODZIE?

Aby podjąć naukę na studiach wyższych należy zdać egzamin maturalny.

1. Studia wyższe, np. Inżynieria bezpieczeństwa, Bezpieczeństwo wewnętrzne.

2. Studia podyplomowe, np. Bezpieczeństwo i higiena pracy, Logistyka w bezpieczeństwie kraju (LBK), Ratownictwo chemiczne.

CZY WIESZ, ŻE...?

CIEKAWOSTKI

- Strażacy w Rosji na zmianie służby życzą sobie suchych rękawów. Zamoczenie tej części ubrania skutkować może większym prawdopodobieństwem wyjazdu do pożaru.
- W Polsce 4 maja obchodzony jest Dzień Strażaka. Jest to dzień patrona strażaków – św. Floriana. Od 1999 roku jest to również Międzynarodowy Dzień Strażaka.
- W Mysłowicach mieści się Centralne Muzeum Pożarnictwa. Strażacy z Warszawy eksponaty gromadzili w budynku I Oddziału Warszawskiej Straży Ogniowej od 1907 roku.
- Strażacy zawodowi i ochotnicy zabezpieczali wszystkie pielgrzymki Papieża Jana Pawła II i Benedykta XVI do Polski.

CO CZYTAĆ?

LITERATURA FACHOWA

- Czasopisma:
- „Ochrona Przeciwpożarowa”
<http://www.ochronaprzeciwpozarowa.pl/>
- „Strażak” <http://www.strazak.org.pl/>
- „Przegląd Pożarniczy” <http://www.ppoz.pl/>

BIBLIOGRAFIA

- Podstawa programowa kształcenia w zawodzie, opracowano na podstawie dokumentu z dnia 7 lutego 2012 r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego z późn. zmianami.
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie CKE, <http://www.cke.edu.pl/index.php/informatory-left/egzamin-zawodowy>
- Materiały projektu „Poznaj swoje zainteresowania i świat szkolnictwa zawodowego”, www.gimnazjum2.lublin.pl/efs/prezentacja
- Strony internetowe szkół prowadzących kształcenie w zawodzie.
- „Podręcznik oceny zawodów z punktu widzenia różnych rodzajów niepełnosprawności. Zeszyty informacyjno-metodyczne doradcy zawodowego” (http://wupszczecin.home.pl/poradnik_gci/5_zeszyty_informacyjno_metodyczne/zeszyt_14.pdf).

WYWIAD Z TECHNIKIEM POŻARNICTWA

1. Dlaczego wybrał Pan zawód technika pożarnictwa?

Można powiedzieć, że w moim przypadku to tradycja rodzinna. Mój tata był strażakiem. Od najmłodszych lat wiedziałem więc, jak wygląda zawód strażaka i bardzo mi się to podobało. Byłem bardzo dumny z ojca, że jest tak odważny i ratuje ludzkie życie. Jako dziecko brałem udział w zawodach sportowych i innych wydarzeniach organizowanych przez Straż Pożarną. Następnie wraz z moim bratem, jako młodzi chłopcy wstąpiliśmy do Ochotniczej Straży Pożarnej. Potem mój brat poszedł do szkoły aspirantów w Krakowie. Gdy nadszedł czas wyboru mojego zawodu, również poszedłem do szkoły kształcącej w kierunku technika pożarnictwa.

2. Ilu spośród Pana rówieśników również wybrało ten zawód?

To był bardzo popularny zawód. Dwóch moich bliskich kolegów wybrało tą samą szkołę, co ja. Pamiętam, że kiedy zdawałem było bardzo duże zainteresowanie tym kierunkiem. Na 70/90 miejsc było chętnych 1000 osób. Ogólnie częściej ten zawód wybierają chłopcy, ale zdarzają się również dziewczęta.

3. Proszę opisać Pana ścieżkę edukacyjną, aby móc pracować w zawodzie technika pożarnictwa?

Skończyłem Szkołę Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie o kierunku technik pożarnictwa. Samo dostanie się do tej szkoły jest sukcesem. Obowiązują tu bowiem specjalistyczne badania lekarskie w poradniach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz egzaminy wstępne. Egzaminy dzielą się na testy sprawnościowe oraz testy z fizyki, chemii i języka obcego. Testy sprawnościowe obejmują podnoszenie się na drążku, bieg na 50 oraz na 1000m. Są wyznaczone limity czasowe, w których trzeba się zmieścić by zaliczyć test. Nauka w zawodzie technika pożarnictwa trwa dwa lata i kończy się egzaminem zawodowym. Po ukończeniu szkoły otrzymałem również tytuł młodszego aspiranta.

4. Ile lat pracuje Pan w tym zawodzie?

Pracuję w tym zawodzie trzy lata. Rok od ukończenia szkoły oraz dwa lata nauki w Szkole Aspirantów, przebiegającej w systemie skoszarowanym, które są również zaliczane do stażu służby.

5. Jakie wymagania stawiane są osobom wykonującym ten zawód?

Praca technika pożarnictwa wymaga przede wszystkim odwagi, gdyż jest bardzo niebezpieczna. Osoba chcąca pracować w tym zawodzie musi cechować się świetnym stanem zdrowia i sprawnością fizyczną. Technicy pożarnictwa przechodzą szerokopasmowe badania lekarskie, które mają stwierdzić czy taka osoba ma predyspozycje, by wykonywać ten zawód. Jest to np. badanie psychologiczne, które stwierdza, czy taka osoba jest odporna na stres. Badania stwierdzają też, czy taka osoba nie ma lęku wysokości. To bardzo ważne, gdyż dużo akcji ratowniczych odbywa się na wysokościach.

6. Jakie cechy charakteru są przydatne w Pana zawodzie?

Technik pożarnictwa musi umieć szybko podejmować decyzje oraz umieć pracować pod presją zagrożenia zdrowia i życia. Bardzo ważna jest także komunikatywność oraz umiejętność pracy w zespole. Technik pożarnictwa pracuje w grupie wraz z innymi strażakami. Szczególnie ważne jest to w czasie akcji ratowniczej, gdzie konieczna jest wzajemna pomoc, zaufanie i zrozumienie.

7. Proszę opisać stanowiska pracy, które dotychczas Pan zajmował wykonując zawód.

Pracowałem na stanowisku młodszy ratownik, a następnie jako starszy ratownik. To jest praca 24-godzinna. Przez 24 godziny jesteśmy w pracy, a potem 48 godzin mamy wolnych. Pracę rozpoczynam o 7:45. Sprawdzam wozy, sprzęt, czy wszystko się zgadza, żeby potem nie było żadnych niedogodności w trakcie akcji. Jestem też odpowiedzialny za utrzymanie czystości na jednostce. Jeżeli nie mamy wezwania od godziny dziewiątej wykonujemy dwugodzinne ćwiczenia. Do moich zadań należą różne rodzaje ratownictwa np. chemiczne, techniczne czy ekologiczne. Jest to wiele różnorodnych akcji np. likwidowanie skutków wypadków samochodowych i katastrof budowlanych, pomoc poszkodowanym w powodziach, podwodne poszukiwania osób zaginionych, czy usuwanie zagrożeń spowodowanych przez niebezpieczne substancje chemiczne. W codziennej pracy muszę się umieć posługiwać wieloma narzędziami. W wypadkach samochodowych używam przyrządów do zabezpieczenia akcji: pachotków, taśmy ostrzegawczej czy pił, potrzebnych do cięcia drzewa, jeżeli leży ono jako przeszkoda na drodze. Inne podstawowe rzeczy to miotła, szczotka, węże, linki ratownicze i wycior kominowy. Często używane są również poduszki wysokiego i niskiego ciśnienia, przydatne, jeżeli osoba jest przygnieciona samochodem i by ją wydostać trzeba go unieść. Przy wypadkach czasami trzeba rozcinać karoserię. Używa się do tego zestawów hydraulicznych, czyli rozpieraczy, nożyc i innych narzędzi, umożliwiających pocięcie samochodu i wyciągnięcie osoby rannej. Bardzo ważne jest ubranie ratownika. Jadąc do akcji zakładamy ubranie typu Nomex. Jest to środek ochrony indywidualnej, służący do ochrony przed: ogniem, temperaturą, czy czynnikami chemicznymi. Kombinezon składa się ze spodni i kurtki oraz hełmu ochronnego na głowę i rękawic. Przy pożarze zakładamy aparat powietrzny z kominiarką, żeby chroniło to drogi oddechowe oraz część twarzy. Należy pamiętać, że w trakcie pożaru panują bardzo wysokie temperatury. Wchodząc do pożaru idziemy z drugim kolegą w tzw. rocie. Mamy ze sobą linię gaśniczą. Zawsze możemy po niej wrócić i wiemy jak z tego zadymionego pomieszczenia wyjść, lub wynieść jakąś osobę, która znajduje się w środku. Moja praca jest zależna od pory roku. Więcej pracy jest na wiosnę, bo wtedy zaczyna się podpalanie traw. Zazwyczaj wtedy jest najwięcej wyjazdów. Zimą wezwania najczęściej dotyczą nieszczelnych piecyków, podtrucie tlenkiem węgla, czyli tzw. czadem. Zazwyczaj podczas takiego wezwania mierzymy stężenie dwutlenku węgla i jeżeli występują jakieś nieszczelności wzywamy pogotowie gazowe, żeby to sprawdzili. Wszystko się jednak zmienia, jeżeli w grę wchodzi stany wyjątkowe, czyli np. gdy jesteśmy dysponowani do powodzi. Nie pracujemy wtedy 24/48, tylko 24/24 ponieważ połowa ludzi jedzie ratować mienie gdzieś w terenie.

8. W jakich kursach dokształcających uczestniczył Pan, aby podnieść/uzupełnić swoje kwalifikacje?

Przed wszystkim brałem udział w Kursie Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy wraz z egzaminem potwierdzający posiadanie tytułu ratownika. Oprócz tego odbyłem szkolenie wstępne z zakresu ratownictwa wysokościowego oraz szkolenie specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego. Co roku organizowane są również szkolenia i testy sprawności fizycznej oraz testy sprawności w komorze dymowej. Bardzo ważne, szczególnie dla początkującego technika pożarnictwa, są szkolenia ze sposobów gaszenia pożarów i sprzętu gaśniczego. Wciąż pojawiają się nowe rozwiązania. Ważne jest więc by poszerzać swoją wiedzę.

9. Jakie wady zawodu może Pan wskazać?

Zawód na pewno jest bardzo niebezpieczny. Niebezpieczeństwo tego zawodu polega na tym, że gdy wchodzimy do pożaru, nie wiemy co jest w środku. Gdy wchodzimy z kolegą nie widzimy się nawzajem na wyciągnięcie ręki. Nie mamy pojęcia, czy w środku nie ma jakichś butli z gazem. Zawód też jest bardzo obciążający dla psychiki. Niestety, często zdarzają się wypadki czy pożary, w których giną ludzie. Zawsze to gdzieś zostaje i powraca.

10. Proszę wymienić najważniejsze zalety Pana zawodu.

Największą zaletą jest to, dlaczego głównie wybrałem ten zawód, czyli ratowanie życia. Nie wiem czy jest większa satysfakcja od tej, że można komuś uratować życie. W tej pracy przede wszystkim niesie się pomoc. Zdarzają się np. otwarcia mieszkań, bo akurat ktoś się zatrzasnął czy zastał. I okazuje się, że bez mojej pomocy ta osoba mogła umrzeć lub do końca życia być sparaliżowana. To powoduje, że nawet w ciężkie dni praca przynosi satysfakcję.

11. Proszę opisać, w jaki sposób praca w tym zawodzie może wpływać na życie osobiste/rodzinne?

Myślę, że życie rodzinne nie cierpi przy tej pracy. Jeden dzień pracuję, ale mam potem dwa dni wolnego i mogę ten czas poświęcić dla rodziny czy pasji. Myślę jednak, że dużym obciążeniem dla rodziny jest stres związany z troską o mnie gdy jadę na akcję.

12. Jak opisałby Pan wpływ tego zawodu na zdrowie osoby wykonującej go?

Technik pożarnictwa pracuje w bardzo trudnych warunkach. Często podczas pożaru czynnikiem szkodliwym jest wysoka temperatura, która może spowodować oparzenia. Podczas pożaru jest się również narażonym na wdychanie gazów i pyłów, które mogą niekorzystnie wpływać na układ oddechowy. Długotrwały wysiłek fizyczny powoduje bóle stawów i kręgosłupa, urazy i zmęczenie, co często niekorzystnie wpływa na serce. Trzeba bardzo uważać na zawalające się konstrukcje i spadający gruz. Niekiedy może to prowadzić nawet do utraty życia. Niestety bardzo często tragiczne zdarzenia podczas pracy prowadzą także do stresu pourazowego.

13. Jak oceniłby Pan możliwości rozwoju w zawodzie technika pożarnictwa?

Technik pożarnictwa może kontynuować naukę na studiach w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie. Może tam uzyskać tytuł inżyniera pożarnictwa, co uprawnia go do otrzymania oficerskiego stopnia służbowego. Oprócz tego może uzyskać kilka specjalizacji na dodatkowych kursach i szkoleniach, np.: wysokościowych, technicznych czy wodno-nurkowych.

14. Co poradziłby Pan młodzieży decydującej się na wybór tego zawodu?

Zawód polecam osobom zdeterminowanym i gotowym na trud jego wykonywania. Jeżeli ktoś wie, że chce ratować ludzi i czuje powołanie w tym kierunku, to żadna wada tego zawodu nie będzie dla niego przeszkodą. Ja gdybym znów miał możliwość wyboru zawodu, również zdecydowałbym się na zawód technika pożarnictwa. Specyfika tego zawodu powoduje, że zawsze będzie on potrzebny i szanowany.

Dziękuję za wywiad.

SPRAWDŹ SWOJĄ WIEDZĘ - QUIZY

Zapoznałeś się z charakterystyką zawodu. Teraz sprawdź swoją wiedzę i predyspozycje do zawodu rozwiązując quizy interaktywne.

